

Teatrul, puternica funcție socială

Cu fiecare zi ce vine vom pune un semn nou și bun pe răbojul atît de bogat al acestui an de sărbătoare, fără precedent în istoria poporului român, cu fiecare zi care trece trăim satisfacția marilor realizări, pe toate planurile vieții materiale și spirituale a țării.

De la spicul robust al grîului, pînă la mecanismul gigantic al hidrocentralei, de la pagina de carte pînă la spectacolul de teatru, totul este, așa cum se cuvine să fie, consacrat acțiunii generale de formare a omului nou.

Nu este domeniu sau sector din viața de muncă și de creație a Patriei noastre în care să nu se simtă pulsul puternic al năzuințelor colective, comunitatea de gîndire și de simțire a întregii națiuni, caracteristică acestui loc și acestui timp în care zidim pe trainice temelii, un viitor strălucit ale cărui trăsături sînt vizibile de pe acum. Făurind istoria prin sine și pentru sine, poporul român trăiește momente de intensitate supremă, la înalta scară valorică pe care ne-o dă acest An XXX — an de bilanț glorios dar și de largi perspective — popas de o clipă pe un drum fără de sfîrșit.

În climatul acesta, mișcarea teatrală românească se înscrie cu avînt, pentru a-și împlini nobila misiune de artă ce-i revine. Am subliniat și am susținut, cu perseverență, în paginile noastre, funcția politică și socială a teatrului, integrat în unitatea de voință, de muncă, de creație, a poporului. Superioritatea societății socialiste, a omului socialist este exprimată tocmai prin prețuirea acordată culturii. În vasta cuprindere a acestui domeniu, teatrul — cu alte cuvinte arta spectacolului — se afirmă, înainte de toate, prin participarea la efortul unanim de edificare a lumii noi. Fenomenul dramaturgic, fără a ne opri la amănuntele acestui atît de complex și cuprinzător termen, ar fi lipsit de conținut și de sens, ar înceta de a trăi, dacă puterea de creație a scriitorilor, actorilor, regizorilor, capacitatea tehnică și artistică a colectivelor teatrale, dacă miezul filozofic și mesajul literaturii dramatice și al spectacolelor n-ar răspunde celor mai înalte aspirații ale poporului. Comandamentul acesta este cu atît mai de seamă, cu cît el cere un răspuns actual, prompt și total din partea oamenilor ce servesc teatrul. Este adevărat că pretutindeni, în toate locurile de muncă, se cere oamenilor, pe lingă efortul individual, o integrare efectivă în ansamblul muncii — dar cu atît mai bine poate fi înțeleasă ideea că, în teatru, creația artistică, prin excelență colectivă, participarea nedrămuată a fiecărui factor constitutiv este, în mod absolut, necesară și, în consecință,

prețuită cu justă măsură, respinsă prin refuzul publicului de a participa sau valorificată prin adeziunea spontană și admirația durabilă, statornică, a aceluiași public, în fața realizărilor valoroase.

Avem, desigur, astfel de realizări. Ele sînt, în număr foarte mare, în literatura dramatică. Le-am semnalat în cronicile noastre, stăruind asupra lor din dorința firească de a contribui la punerea în lumină a succeselor adevărate, a operelor autentice, pline de adevăr și sinceritate, izvorîte din reînvierea pilduitoare, elocventă, a oamenilor și faptelor din trecutul istoric, ori și mai bine, din cunoașterea directă și transpunerea artistică a unor momente de esență din viața și munca, din întrebările și răspunsurile pe care le cere viața contemporanilor noștri. În paginile acestei reviste au putut fi urmărite, am spune, seară cu seară, premierele teatrale, au putut fi citite texte dramatice, cronici despre interpretare, despre punerea în scenă; au fost publicate discuții multilaterale în cuprinsul cărora s-au confruntat puncte de vedere deosebite și s-au căutat convergențe creatoare, în interesul unei activități teatrale cît mai bogate, mai vii, în înțelesul dialectic al cuvîntului.

Punctul de vedere de la care pornim și care trebuie să formeze constanța noastră de gîndire, este că norma cetățenească de viață și de muncă trebuie nu numai afirmată dar și îndeplinită, sau, la nevoie, impusă în toate formele de manifestare ale artei spectacolului. Să nu rămînem la suprafață. Să pătrundem cu îndrăzneală în adînc, să găsim și să scoatem la lumină izvorul înnoirilor, al mutațiilor, să nu ocolim critica severă și justă a lucrărilor superficiale, să deschidem porțile creației în toate domeniile, către toate orizonturile și perspectivele istorice.

Vom avea ca îndreptar permanent în fața noastră cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu și gîndirea lui creatoare. „Legile progresului — a spus președintele României Socialiste — impun artei noastre socialiste să parcurgă un neîntreput proces de dezvoltare și perfecționare. Fiind puternic influențată de dinamica dezvoltării societății, de progresele obținute în domeniile atît de vaste ale cunoașterii, de evoluția gîndirii și sensibilității omului, arta progresează și se primenește neîncetat, aspirînd spre forme mereu mai înalte de exprimare, spre un conținut tot mai bogat. Pentru a-și dedica opera oamenilor, artistul trebuie să știe ce doresc, la ce visează ei, care sînt interesele și idealurile lor, el trebuie să pătrundă adînc în conștiința maselor, să cunoască marile deplasări pe care le-a determinat în gîndirea și sensibilitatea lor, socialismul. Astfel, poeziile, romanele, piesele de teatru, vor putea exercita o puternică influență asupra minții și inimii omului de azi, vor putea deveni purtătoare de mesaj ale celei mai înalte etici — umanismul socialist“.

Acestea sînt coordonatele majore care definesc pentru noi misiunea și funcția social-educativă și în același timp artistică a teatrului românesc. Integrat în procesul revoluționar de edificare a noii societăți socialiste, teatrul trebuie să caute și fără întîrziere să găsească un registru nou pentru a pune în literatura dramatică și în spectacol, faptele de viață autentică desprinse fie din anii grei ai trecutului fie din evenimentele fundamentale din zilele de azi. Imperativul artistic și social-politic al teatrului atît în creația literară cît și în interpretarea dată de regizori și actori trebuie să fie prezentul atît de multiplu interesant și creator al zilelor actuale, cît și privirea spre viitor, spre viitorul comunist al țării noastre.